

بررسی ارتباط بین سطح هورمونهای تیروئید و مرگ و میر در بخش مراقبتهای ویژه

چکیده

برخی بیماریها مانند بیماریهای کبدی و کلیوی، دیابت ملیتوس و نیز وخامت وضعیت عمومی بیمار می‌توانند منجر به تغییر سطوح هورمونهای تیروئید گردند. بیماران بخش مراقبتهای ویژه که اغلب بدحال بوده و مبتلا به بیماریهای سیستمیک حاد و مزمن می‌باشند در معرض این تغییرات هستند. در برخی مطالعات ارتباط این هورمونها با پیش‌آگهی بیماری گزارش شده است. هدف این مطالعه تعیین ارتباط سطوح این هورمونها و مرگ و میر در بخش مراقبتهای ویژه بود. بهمین منظور ۱۰۰ بیمار بستری در بخش مراقبتهای ویژه بیمارستان حضرت رسول اکرم(ص) در سه ماهه پائیز سال ۱۳۷۸ مورد بررسی قرار گرفتند. این مطالعه بروش مقطعی (cross-sectional) انجام شد و سطح هورمونهای TSH, Total T4, Total T3 و Free T3 در بیماران اندازه‌گیری شد. از ۱۰۰ بیمار مورد بررسی، ۶۴٪ زنده ماندند و ۳۶٪ فوت شدند. ۲۲٪ دچار سندرم سیک یوتیروئید (Sick Euthyroid Syndrome, SES) بودند. از ۲۲ بیمار مبتلا به SES1 ۱۶ بیمار زنده ماندند و ۶ بیمار فوت شدند که این ارقام در گروه شاهد بترتیب شامل ۴۸ و ۳۰ بود. از ۱۰ بیمار دچار SES2 ۷ بیمار زنده ماندند و ۳ بیمار فوت شدند که این ارقام در گروه شاهد بترتیب ۵۷ و ۲۳ بود. ارتباط معنی‌داری بین تغییر سطح هورمونهای مورد نظر و مرگ و میر مشاهده نشد.

دکتر هادی شهراد I

*دکتر مرضیه نجومی II

دکتر سیدمحسن موسوی III

کلید واژه‌ها: ۱- هورمونهای تیروئید ۲- سندرم سیک یوتیروئید

۳- بخش مراقبتهای ویژه ۴- مرگ و میر

مقدمه

سیستمیک بواسطه سیتوکینهای آزاد شده از ماکروفاژها و مونوسیتها آغاز می‌شود. حالات و بیماریهایی که این سندرم را ایجاد می‌کنند شامل شرایط مختلف کاتابولیک مانند گرسنگی، دیابت ملیتوس، رژیمهای غذائی مولد کتون، جنین در حال رشد و بیماریهای کبدی و کلیوی می‌باشد(۱ و ۲).

نتایج بسیاری از مطالعات حاکی از آن است که شدت تغییرات هورمونی نشانگر شدت بیماری زمینه‌ای

بیمارانیکه در بخش مراقبتهای ویژه (Intensive Care Unit) بستری می‌شوند عمدتاً مبتلا به بیماریهای عمومی (systemic) حاد و مزمن بوده و اغلب نیز بدحال می‌باشند. علاوه بر شدت بیماری زمینه‌ای، فاکتورهای دیگری نیز وجود دارند که می‌توانند شدت بیماری و پیش‌آگهی آن را پیشگویی کنند. یکی از این فاکتورها تغییر سطوح پلاسمائی هورمونهای تیروئیدی می‌باشد. تغییر سطوح هورمونهای تیروئیدی (سندرم سیک یوتیروئید) طی یک پاسخ ایمنی

این مقاله خلاصه‌ایست از پایان نامه دکتر سیدمحسن موسوی جهت دریافت درجه دکترای تخصصی در رشته بیماریهای داخلی به راهنمائی دکتر هادی شهراد بجستانی و تحت مشاوره دکتر مرضیه نجومی. این مقاله در پنجمین کنگره بین‌المللی غدد درون‌ریز ارائه گردیده است، تهران، مهرماه ۱۳۸۰.

(I) استادیار و فوق تخصص بیماریهای غدد و متابولیسم، بیمارستان حضرت رسول اکرم(ص)، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران.

(II) استادیار گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران (*مؤلف مسؤول)

(III) متخصص بیماریهای داخلی